

VEILEDER FOR GRØNNE, KIRKELIGE ARRANGEMENTER

Flere og flere kirkesamfunn og kristne organisasjoner ser engasjementet for miljø og rettferd som en selvfølgelig og integrert del av sin kristne tro. Gjennom "Skaperverk og bærekraft - et felleskirkelig tiår for endring i kirke og samfunn" ønsker man blant annet å være sentrale pådrivere for, og bidragsyttere til, bærekraftige samfunn lokalt, nasjonalt og globalt. Man ønsker også å demonstrere et bevisst forhold til miljø, forbruk og rettferd gjennom konkret handling.

Mange kirkesamfunn og kristne organisasjoner har lang tradisjon for større samlinger, stevner, leirer, festivaler og liknende. Denne veilederen skal gi konkrete råd og praktisk hjelp for grønne arrangementer i kirkelig/kristen regi. Veilederen er utviklet av "Skaperverk og bærekraft" i samarbeid med [Retursamarbeidet LOOP](#).

MILJØSERTIFISERING

Det finnes to måter å miljøsertifisere et arrangement på: Miljøfyrtårns "Grønne arrangementer" og FEE Norway sitt "Miljøgodkjent arrangement". Begge har et sett med krav som arrangementet må oppfylle for å bli sertifisert. Miljøfyrtårn krever i tillegg at man oppfyller "Krav til alle bransjer". Dersom organisasjonsleddet er miljøfyrtårnsertifisert, er det flere av disse kravene som faller bort.

Det er knyttet noen utgifter til en miljøsertifisering. Miljøfyrtårn anbefaler at man leier inn en konsulent i arbeidet, men det avhenger av i hvilken grad det allerede finnes miljøkompetanse i organisasjonen. I tillegg krever både Miljøfyrtårn og FEE Norway en avgift for å behandle søknaden om sertifisering og eventuelt gi godkjenning som et grønt arrangement.

Det er fullt mulig å gjøre arrangementet miljøvennlig uten å gå veien om en sertifiseringsordning. Ofte krever det ikke mer enn at man er villig til å tenke nytt. Mange erfarer også at en omlegging til et mer miljøvennlig arrangement kan være kostnadsbesparende. Det er i alle tilfeller avgjørende for prosessen at det i arrangementskomiteen utpekes en som har hovedansvar for miljøarbeidet. På den måten sikrer man at små og store tiltak koordineres, og at det hele tiden er én som har ansvar for gjennomføringen av tiltakene.

MILJØTILTAK

Tiltakene er utarbeidet på grunnlag av de kravene som stilles til grønne arrangementer hos Miljøfyrtårn og FEE Norway, og på grunnlag av erfaringer med hvilke miljøtiltak som er mest effektive og gjennomførbare i en organisasjon. Tiltakene er sortert i seks hovedområder: avfall, transport, innkjøp og materialbruk, arbeidsmiljø, markedsføring og diverse.

1. Avfall

- Det skal legges til rette for kildesortering av alt avfall som arrangementet produserer. Dette gjøres i henhold til hvordan det kildesorteres i den kommunen hvor arrangementet finner sted. Informasjon om ordningene i hver enkelt kommune finnes på www.sortere.no.
- Publikum og deltagere skal oppfordres til å kildesortere. Det gjøres enkelt og med god informasjon.
- Det skal lages en plan for å unngå matsvinn. Forslag til tiltak: Gi deltagerne tips til hva slags restemat de kan lage av ingrediensene de har tilgjengelig. Les mer på www.matvett.no.
- Man skal så langt det er mulig unngå bruk av engangsemballasje. Man kan vurdere å innføre en panteordning for engangsglass og -kopper.

2. Transport

- Det skal legges til rette for kollektivt transport til og fra arrangementet, og publikum/deltagere må informeres om dette.
- Det skal lages en plan for å minske privatbilbruk til og fra arrangementet, og i løpet av arrangementet. Dette kan for eksempel gjøres ved å lage et system for når det skal gjøres innkjøp, innføre p-avgift, leie inn busstransport ol.

3. Innkjøp og materialbruk

- Det er ofte hensiktsmessig at én person har ansvaret for alt av innkjøp. På den måten unngår man å kjøpe dobbelt opp, eller kjøpe ting som man heller kan låne, eller som organisasjonen allerede har.
- Arrangementet bør velge produkter som er [svanemerket](#), [økologiske](#), kortreist/ lokalt produsert og/eller [Fairtrade-merket](#) i den grad det er mulig.
- Miljøsertifiserte serverings- og overnattingssteder skal foretrekkes.

4. Arbeidsmiljø

- Arrangementet må følge de regler og miljøkrav som er påbudt for å drive et arrangement (eks. Mattilsynet).
- Arrangøren skal ha et apparat som ivaretar medarbeidernes arbeidsmiljø, oppfølging og opplæring under arrangementet, herunder miljøopplæring.
- Det skal utarbeides en risikoanalyse og en brannsikkerhetsplan for arrangementet. En *risikoanalyse* utføres for å avdekke risikoen knyttet til et tiltak, en aktivitet, et system eller en situasjon. Hensikten med analysen er å fremskaffe underlag for beslutninger.
- Arrangementet skal ha tilgang på lege og øyeblikkelig hjelp. Det skal være medarbeidere med førstehjelpskurs og tilstrekkelig førstehjelpsutstyr knyttet til arrangementet.

5. Markedsføring

- Miljøarbeidet skal synliggjøres overfor publikum, deltagere, medarbeidere og i lokalmiljøet.

- Det skal stilles krav til sponsorer og samarbeidspartnere om å følge arrangementets miljøprofil under gjennomføringen.
- Miljøvern bør være tema i en eller flere samlinger, møter, kurs eller foredrag i løpet av arrangementet.

6. Diverse

- Det skal lages rutiner for opprydding etter arrangementet. Etter et vellykket arrangement skal det bare ligge igjen to ting: et takk og ingenting.
- Arrangøren skal sørge for vern av kulturminner, verneverdige områder og/eller biologisk mangfold der det er aktuelt.

RESSURSER: SERTIFISERING

FEE Norway

Stiftelsen FEE Norway er en privat, ideell stiftelse som tilbyr ulike programmer for miljøsertifisering. For arrangementer: [“Miljøgodkjent arrangement”](#).

Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn er en nasjonal sertifiseringsordning rettet mot privat og offentlig sektor, med særlig vekt på små og mellomstore bedrifter. For arrangementer: [“Grønne arrangementer”](#) og [“Krav til alle bransjer”](#).

Miljøhåndbok

En nettside med forslag til hvordan miljøarbeidet kan organiseres og gjennomføres, samt en rekke forslag til konkrete tiltak. I hovedsak ment for festivaler og utearrangementer.

RESSURSER: MOTIVASJON OG KUNNSKAP

Kirkelig miljø-engasjement

Samarbeidsprosjektet ”Skaperverk og bærekraft” og det kirkelige nettverket for miljø, forbruk og rettferd har utviklet nettsider med nyheter, kontakter og ressursmateriell. Her finner du en mengde stoff for informasjon, inspirasjon og erfaringsutveksling.

[Treet](#) er en ressurside for trosopplæring og arbeid med barn og unge. [Klimakirken](#) er et samtale-opplegg og ressursider for menigheter, som er utviklet av Presteforeningen.

LOOP

LOOP skal øke kunnskap og forbedre holdninger og adferd knyttet til kildesortering og gjenvinning. LOOP Miljøskole tilbyr hefter, filmer, oppgaver og spill om kildesortering og gjenvinning, klima og miljø.

Sortere.no

Sortere.no er et nettsted med informasjon om kildesortering og gjenvinning. Sortere.no omfatter både en database med praktisk informasjon om hvordan du kan kildesortere der du bor, samt informasjon og nyheter om kildesortering og gjenvinning.

WWFs klimaskole

Hva er det egentlig som skjer med klimaet? Hvorfor er vi så bekymret for noen graders varmere vær? WWF Norge har laget en serie webvideoer som gir svar på disse og mange andre spørsmål. Her får du også vite hvorfor forandringene skjer, og hva som kan gjøres for å rette opp problemet.

Miljøagentene

Miljøagentene er barnas miljøvernorganisasjon. Organisasjonen ønsker å skape et varig og løsningsorientert engasjement for natur og miljøvern hos flest mulig barn på barns premisser.

Grønn Hverdag

Grønn Hverdag er en norsk organisasjon som jobber for at det skal bli enklere å ta miljøvennlige, dyrevennlige og etiske valg i hverdagen.